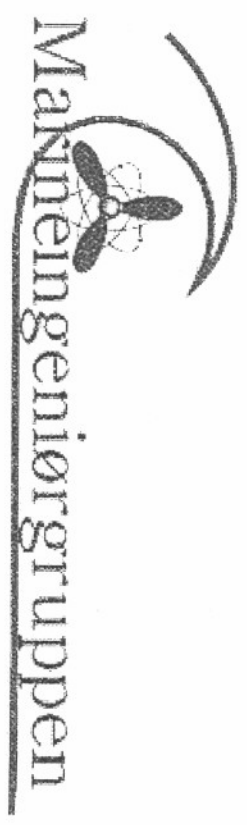

3

Teknes.

Harlans Seminar
Solstrand Fjord Hotell
14-15 november 2003

Velkommen til Harlans Seminar 2003

Jeg ønsker å gi dere en kort oppdatering i hva målet med årets tema er. Årets tema handler om løgn og sannhet, muligheter og begrensninger ved dagens og fremtidens bruk av simulatorer. Denne "overskriften" var basert på to problemstillinger som generalforsamlingen ga tilslutning til i fjor. Disse var:

- 1. Maritim sikkerhet/simulatortrening. Hvilken effekt har simulatortrening? Kan simulatortrening erstatte seiling/drift på sjøen?*
- 2. Konsekvenser og effekter av MMI, samspillet mellom mennesket og maskin – Design og konsekvenser.*

En kan så spørre seg selv om hvorfor dette er viktig? Et av mine svar vil være at opplæring og trening er Forsvarets kjerneaktivitet. Vi øver, øver og øver. Spørsmålet er om vi øver på den mest effektive måten sett fra ett pedagogisk-teknologisk mulighetsperspektiv, og i forhold til kostnytte. Kan man kutte opplæringstid og allikevel bli bedre? Hvor mye trening er tilstrekkelig? Vi har alle vært ansvarlig for at personell har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter for å gjennomføre en selvstendig jobb, og vi har alltid vært litt usikker på at de faktisk kan det de skal kunne når det kreves mest. Simulatorer og ny teknologi gir muligheter, men har også begrensninger. Målet med seminaret er å gi deg en bred innsikt i dette og samtidig gi deg muligheten å kunne stille aktuelle spørsmål. Seminarets tre strømmer er ment å dekke teori (del 1), kostnytte betraktninger (del 2) og erfaringer og trender (del 3). Gjennom disse seansene håper jeg at alle får et lærerikt seminar i en stimulert kontekst.

Godt seminar

Petter Eik-Andresen
Orlogskaptein
Temaansvarlig 2003

Årets Æresgjest

Høyskoledosent
Per Jacob Vigerust

Per Jacob Vigerust er av styret i marineingeniørforeningen valgt til årets æresgjest ved Harlans seminar 2003.

Per Vigerust fullførte eksamen artium i Oslo i 1948. Etter dette så begynte han på psykologi studier ved Universitetet i Oslo fra 1948 til 1950, før han dro til Østerrike i 1950 for å ta et maskiningeniørstudium ved Technische Universität, Graz. Etter oppholdet i Østerrike dro han til Trondheim der han tok sivilingeniørstudium ved NTH fra 1954 til 1956.

Per Vigerust hadde forskjellige jobber innen ulike verksteder i nærheten av Oslo, før han flyttet tilbake til Trondheim som høyskolestipendiat ved varmekraftlaboratoriet fram til 1960. September 1960 begynte så Per Vigerust ved Sjøkrigsskolen som Høyskolelektor og senere (1968) som høyskoledosent fram til 1999. Det er i denne tiden vi som marineingeniører har blitt kjent med Per Vigerust. Han har gjennom sitt arbeid ved Sjøkrigsskolen i nesten 40 år undervist flere generasjoner med marineingeniører innen blant annet mekanikk og termodynamikk.

Det er i egenskap av hans utrettelige innsats som høyskolelektor i alle disse årene at marineingeniørforeningen ønsker å hedre Per Vigerust som årets æresgjest. Han har i alle år stått på for at kommende marineingeniører skal få en så god teoretisk ballast som mulig innen disse svært sentrale og viktige fag for en marineingeniør. Marineingeniørforeningen vil med valget av årets æresgjest takke Per Vigerust for lang og tro tjeneste for hans undervisning innen teknikkens finurlige verden.

Årets Sponsor

Flaggkommandør
Morten Jacobsen

Morten Jacobsen er født i Fredrikstad i 1955. Oppveksten var i Trondheim, før han gjorde bergenser av seg i 1974.

Sjøkrigsskolen ble fullført i 1978, hvorpå han tok fatt på et 9 års karriere løp i UVB-våpenet, blant annet som skipssjef, skolesjef og sjef UVB skvadron nr 2. I 1990 fullførte han Bedriftsøkonomstudiet på NHH og begynte som kontorleder i SFK teknologi-seksjonen og var prosjektleder for diverse prosjekter i perioden 1990 til 1995. I løpet av denne perioden gjennomførte han også stabsskolen del II.

I 1995 var Morten Jacobsen tilbake i UVB-våpenet som nestkommanderende UVBI, frem til han ble prosjektleder i det nordiske ubåtsamarbeidet Prosjekt Viking i 1997. I 2001 gjennomførte han høyskolen Füac: "Seminar höhere führung" før han tiltrådte som siste sjef FLO/Sjø prosjektdivisjonen.

Morten Jacobsen ble i 2002 den første sjef FLO/Investering, der jobber han ennå.

Han er gift og har tre sønner

DAG 1 – Fredag 14. november 2003

Seksjon / tema	Start Stopp	Foredrag	Foredragsholder
	0900-0925	Åpning og innledning	
Seksjon 1 "Trening i simulator er bortkastet!" KI 0900 - 1230	0925-1030	Hvorfor skal vi trene – øve – lære i simulatorer <i>Muligheter og begrensninger.</i>	Dr.Psycol Bjørn H Johnsen UIB/SKSK
	1030-1045	Pause	
	1045-1115	Kritt vs Teknologi Basert Opplæring <i>Kost-Nytte i et pedagogisk perspektiv Blir trening mer effektiv? (korte ned tid?)</i>	Maj Andreas Monge, Kjevik
	1115-1145	Voksenpedagogiske prinsipper og læringseffekt ved bruk av simulatortrening	Første lektor ved FSS Glenn-Egil Torgersen
	1145-1155	Pause	
	1200-1230	Paneldebatt	Ledes av KK V. Tellnes
	1230-1330	Lunsj	

Seksjon / tema	Start Stopp	Foredrag	Foredragsholder
Seksjon 2 Investeringer i simulator, kosteffektivt? KI 1330 - 1700	1330-1410	Hvordan kan en vise at simulator anskaffelser lønner seg i et LCC perspektiv	Svein Erik Nilsen, Ex Forsvaret
	1410-1450	Anvendelser av simulator innen trening <i>Olje og Gass Atomkraft industri. Andre områder ABB leverer Simulatorer.</i>	Borghild Lunde ABB
	1450-1500	Pause	
	1500-1540	Opplæringstid og MMI Kan design redusere behovet for trening?	Rolf Lindgren DNV
	1540-1615	Blir trening mer effektiv med bruk av UVB simulatorene? <i>Fordeler og ulemper, fallgruber ifm simulator trening, forskjellen på grunnleggende trening og trening av erfarent personell, diskusjon rundt påstandene "Simulatorer kan erstatte seiling fullt ut - kontra Simulatortrening kan aldri erstatte seiling!" Samt egen erfaring, behovet for en simulator filosofi, felles treningsmetodikk etc.</i>	KL Per Magne Handegård UVB senteret
	1615-1625	Pause	
	1625-1700	Paneldebatt	Kom K Holth-Larsen
	2000	Sosialt / Middag / Kaffe avec	

DAG 2 – Lørdag 15. november 2003

Seksjon / tema	Start Stopp	Foredrag	Foredragsholder
Seksjon X 3 Erfaringer og trender fremover innen Teknologibasert opplæring KI 0900 - 1310	0900-0930	Aviation technical training package (ATTP) mm	Major Andreas Monge, Luftforsvarets skolesenter
	0930-1000	Teknologibasert opplæring i Sjøforsvaret, status og utfordringer	KL Atle Knudsen, KNM Tordenskjold
	1000-1015	Pause	
	1015-1045	Teknologibasert opplæring i Hæren, status og utfordringer	Kontr sjef Knut Porsum, FLO/Land –kontor for øvings og simulatormateriell
	1045-1115	Mintra – E-læring og teknisk dokumentasjon <i>Teknisk dokumentasjon har alltid vært en selyfølgelig del når nytt utstyr overleveres. I den senere tid har man i tillegg sett eksempler på at avansert e-læring stilles til disposisjon for personell som skal vedlikeholde og reparere utstyret. På sikt bør e-læring og dokumentasjon smelte sammen. I dette foredraget vil vi fokusere på hvilke utfordringer som må løses for at e-læring og dokumentasjon skal spille sammen. Problemstillinger som reises vil bli støttet av praktiske eksempler.</i>	Ivar Viktil, Mintra
	1115-1125	Pause	
	1125-1210	Kongsberg Defense & Aerospace <i>Erfaring og lærdom fra 11.13 Bruk av simulator teknologi</i>	Lars Roar Olsen, KDA
	1210-1300	FFI <i>Hovedsak fokus på teknologi og muligheter for utnyttelse av teknologi (eksempelvis HLA uten å gå i detalj). I den forbindelse trekkes eksempler med prosjekter FFI har hatt. Aktuelle prosjekter er "Fregatt", "KKI Sjø", "Programstøtte til FIS/O", "Utvikling av syntetiske omgivelser ..." og "SIMSON". Jeg kommer vel også til å nevne NATO Naval Sub group on Virtual Ships (SG/61) Viktige momenter er Simuleringsbasert Anskaffelse (SBA), Komponentbasert utvikling, gjenbruk og interoperabilitet.</i>	Forsker Tom Skoglund, FFI
	1300-1310	Oppsummering avslutning	
1400	Transport til Haakonsværn via Flesland		

Deltagere

Hans Kristian Kjelstrup
Patricia Flakstad
Hans C Smith Sivertsen
Espen Holtar
Geir Fjeldheim
Bjarne Jølner
Finn Holtar
Jens Ekerhovd
Magnus Kluck
Jon Ole Siggerud
Arne Wangsholm
Knut Holth-Larsen
Torstein Krabbedal
Magne Aalen
Svein E Sakshaug
Geir Oluf Isaksen
Steinar Gyltnes
Per Olav Pettersen
Bjarte Lund
Tom Roger Hansen
Aage O Langeland
Charlotte Melsom
Vigleik Tellnes
Per Erik Gøransson
Ole Henæs
Atle Knudsen
Stein Bangfors
Morten Jacobsen
Per Vigerust
Rolf Lindgren
Geir Arild Oppedal
Christian Mack
Petter Eik-Andresen
Morten Jansen
Øystein Leiknes
Andrew Junge
Ole Jørgen Dobbe
Arne Østvedt
Frode Skar
Vidar Sand
Frode Løseth
Odd Arild Rohde
Øystein Storebø
Sigurd Smith
Jan Myklebust

Erik Olsson
Knut Porsum
Glenn Torgersen
Lars Anders Myklebust
Jostein Støldal
Stein Haavard Bergstad
Hans Christian Juul
Bjørn Krohn
Ivar Knudsen
Iver Wake
William Stinensen
Vidar Lund
Arne Stahlheim
Jon Arild Strandnæs
Petter Solheim
Jarle Vedvik
Rune Oppertud
Andreas Mange
Svein Erik Nilsen
Per Magne Handegård
Ivar Viktil
Tom Skoglund
Leif Roar Olsen
Bjørn Johnsen
Stefan Varga
Knut Olsaker
Færestrand
Harald Rikstad
Terje Fykse
Steinar Sandvik
Egil Samnøy
Ronny Nilsen
Thomas Thiis
Jostein Helle